

Een vruchtgebruiker kan zijn recht uitsluitend zelf blijven uitoefenen en het niet overdragen aan anderen. Komt hij te overlijden dan vervalt het direct aan zijn afstammelingen en bij gebreken daaraan op de erfgenamen van de testateur of geveer van het fideïcommis.²⁴ Volgt De Jonge, Opkomst XI, p. 62 regel 7v.b. – p. 65 regel 5v.b. [fol. 1347] De officieren van justitie en degenen onder wiens departement de invoer van suiker ressorteert is ernstig aanbevolen daartegen te waken. Bij aankomst van schepen van de Compagnie van Java's Oostkust en Cheribon moeten de beide equipagemeesters inspecteren of ze suiker vervoeren en daarvan onder ede rapport doen aan de gouverneur-generaal. De inkomsten van het koninkrijk Jakatra hebben in 1765/66 f 1.039.683 bedragen. In 1764/65 was dit f 975.637, zodat ze zijn vermeerderd met f 64.045. Men hoopt dat ze nog meer zullen toenemen, omdat de domeinen bij de heden gehouden verpachting voor vier jaar f 933.264 hebben opgebracht, wat f 21.312,- per jaar is, of f 1776,- per maand. Dit is meer dan het voorafgaande jaar, toen de opbrengst f 73.796,- [fol. 1348] meer dan in 1764/65 was. De vermeerdering valt voornamelijk toe te schrijven aan de pacht van de boom, die voor f 1920,- per maand, of f 23.040,- per jaar, hoger is gemijnd dan in het voorafgaande jaar. Dit wordt veroorzaakt doordat er door de resolutie van 24 november nu ook de tol op goederen die vreemde Europeanen mogen invoeren, onder valt. Hierover zal hieronder meer gezegd worden. Door het verbod op de uitvoer van rijst brachten enige pachten minder op. Wanneer er echter genoeg voorraad is, zal op aanplakbiljetten de uitvoer worden toegestaan. Het recht op suiker is iets hoger gemijnd dan verleden jaar, hoewel, als gezegd, iedere invoer, zelfs van Java's Oostkust en Cheribon, verboden is. Aangaande rijst en suiker [fol. 1349] komt dat overeen met wat bij Java's Oostkust is geschreven en met de besluiten van 21 maart en 25 november 1766. Er zijn enige achterstallige pachtpenningen van vorige jaren ontvangen en van die uit 1763 en 1764, die nu f 38.594 bedragen, is f 21.947 als oninbaar afgeschreven, maar de overige f 16.647 loopt binnen de lijn voort in de hoop dat er nog wat van binnenkomt. De pachtpenningen van dit jaar zijn geheel voldaan, behalve f 1670 door de pachter van het slachtvee, waarvan de invordering aan de advocaat-fiscaal is overgedragen. De pachter van de in- en uitgevoerde rijst heeft nog een schuld van f 17.352,-, waarvoor hij gisteren een uitstel van twee maanden pacht, of f 11.568,-, heeft verkregen. Zijn verzoek was gegrond, omdat door het laat rijp worden van het gewas op Java's Oostkust en de grote verwerving voor Ceylon en de Grote Oost [fol. 1350] de invoer te Batavia niet zo groot als gewoonlijk is geweest. Volgt De Jonge, Opkomst XI, p. 65 regel 6v.b. tot regel 16v.b. Betreffende de vreemde Europeanen bericht men dat er sinds de generale missive van 21 oktober 1766 drie Engelse schepen zijn langs gekomen. Een nog aanwezig Frans scheepje [fol. 1351] veroorzaakte veel problemen. Aan kapitein George Schottouw van het Engelse compagnies schip *The Royal George* is op 21 oktober toegestaan om enige Europese levensmiddelen in te kopen en hij is met suiker uit Compagnies pakhuis geholpen. Bovendien is hem de verkoop van wat glaswerk en kleinigheden toegestaan, maar, omdat de Compagnie daar ook handel in drijft, niet de verkoop van benzoë en ijzer. Tenslotte kreeg hij vergunning om op bevel van zijn superieuren de suiker en de levensmiddelen uit zijn schip in zijn sloep *The Adventure* over te laden om in plaats van naar Bombay geheel leeg naar Benkulen te varen. Maar het werd hem verboden die sloep voor vertrek te kalfaten. [fol. 1352] Het particuliere scheepje *The Success* onder William Richardson, dezelfde die al in het deel over Java's Oostkust werd genoemd, arriveerde op 4 november uit Benkulen en kreeg buiten water en brandhout geen assistentie. Dit schip vertrok op 18 november naar het heette naar Bengalen, maar vermoedelijk naar de Oosterkwartieren. Van *The Royal George* is onder anderen Jurgen Wurm van Swol overgelopen. Hij beweerde in 1761 door de Britten van Natal naar Bengalen te zijn meegenomen en is weer als soldaat voor f 9,- in dienst genomen. Daar ze van geboorte Engelsen waren, zijn op verzoek van hun kapitein de andere overlopers weer door de gouverneur-generaal

24 Zie Van der Chijs, N-I plakaatboek 8, p. 171.